

အစိုးရပညာရေးစနစ်ကို မယုံကြည်သဖြင့် မွန်အမျိုးသားကောလိပ် တည်ထောင်ခြင်း ဖြစ်သည်ဟုဆို

စာမျက်နှာ (၂) သို့

ရွာသားတစ်ဦးကို စစ်တပ်က အကြောင်းမဲ့ရိုက်နှက်

စာမျက်နှာ (၄) သို့

MCL ဘီလပ်မြေစက်ရုံ ပြန်လည်းလည်ပတ်ပါက နေအိမ်များ တပ်မတော်မည်ကို ဒေသခံများ စိုးရိမ်

စာမျက်နှာ (၅) သို့

ခလယ်-တံခွန်တိုင်တိုက်ပွဲကြောင့် အနီးအနားကျေးရွာများ ဖုန်းလှိုင်း နှင့် အင်တာနက်လိုင်းများ ဖြတ်တောက်ခံရ

စာမျက်နှာ (၆) သို့

စစ်တပ်၏ဖမ်းဆီးမှုကြောင့် အစင်ကျေးရွာတွင် မိသားစုလိုက် တိမ်းရှောင်နေရသူ များပြား

စာမျက်နှာ (၇) သို့

လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့တစ်ခုက ဆက်ကြေးတောင်းခံမှု ပြုလုပ်လာပြီးနောက်ပိုင်း ဒေသ သံများက ၄င်းတို့၏လုံခြုံရေးကို စိုးရိမ်နေ

စာမျက်နှာ (၈) သို့

လေယာဉ်ကွင်းဆောက်လုပ်ရန်ဟုဆိုကာ စစ်ကောင်စီက အိမ်နှင့်မြေယာများကို မတရားသိမ်းယူနေ

မေ ၂၀၊ ၂၀၂၂

မွန်ပြည်နယ် မုဒုံမြို့နယ် ညောင်ကုန်းကျေးရွာတွင် လေယာဉ်ကွင်း တည်ဆောက်မည့်စီမံကိန်းဧရိယာဟုဆိုကာ စစ်ကောင်စီကကျေးရွာအတွင်း ရှိ နေအိမ်များကို ဖယ်ရှားခြင်းနှင့် မြေယာများကို မတရားသိမ်းဆည်းခြင်းများ ပြုလုပ်နေကြောင်း သိရသည်။

စာမျက်နှာ (၃) သို့

အစိုးရပညာရေးစနစ်ကို မယုံကြည်သဖြင့် မွန်အမျိုးသားကောလိပ် တည်ထောင်ခြင်း ဖြစ်သည်ဟုဆို

မေ ၁၁၊ ၂၀၂၂

မွန်အမျိုးသားပညာရေးစနစ်ကို နိုင်ငံတော်အစိုးရ၏ ပညာရေးစနစ်နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နေသော်လည်း မွန်အမျိုးသားတို့၏အနာဂတ်အတွက် အစိုးရပညာရေးစနစ်ကို မယုံကြည် မမှီခိုလိုသဖြင့် မွန်အမျိုးသားကောလိပ်ကို စတင်တည်ထောင် ခြင်းဖြစ်ကြောင်း မွန်အမျိုးသားပညာရေးကော်မတီမှ တာဝန်ရှိ သူတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

"အစိုးရပညာရေးကိုပဲ မျှော်ကိုးနေလို့ မရဘူး။ အဲဒါက ကျွန်တော်တို့အတွက် မလုံလောက်ဘူး။ ဒါကြောင့်မို့ မွန်အမျိုး သားကောလိပ်ကို စလုပ်ရတာပဲ။ သွားလို့ရတဲ့ပုံစံနဲ့ ဆက်သွာ မယ်။ ဒီကသင်ခန်းစာတွေကို ရယူပြီး နောက်တဆင့်ဆက်သွား နိုင်ဖို့ ကြိုးစားမယ်" ဟု အဆိုပါ တာဝန်ရှိသူက ပြောပါသည်။

မွန်အမျိုးသားကောလိပ်စတင်တည်ထောင်ခြင်းသည် မွန်အမျိုးသားတက္ကသိုလ်ဖွင့်လှစ်နိုင်ရန်အတွက် ပထမခြေလှမ်း ပင်ဖြစ်ကြောင်း ၎င်းတာဝန်ရှိသူက ဆက်ပြောပါသည်။

ယခုအခါ မွန်အမျိုးသားကောလိပ်တက်ရောက်လိုသူ များအတွက် လျှောက်လွှာများကို စတင်လက်ခံနေပြီဖြစ်သည်။

"ဒီကောလိပ်မှာတော့ (၃) နှစ် တက်ဖို့ ရည်ရွယ်ထား တယ်။ ကျောင်းပြီးရင်တော့ (မွန်အမျိုးသားရေးမှာ) တာဝန် (၂) နှစ် ထမ်းဆောင်ရမယ်။ ဒီကျောင်းကတော့ အလုပ်သင်သဘော မျိုးပဲ။ အလွတ်ကျက်သင်တာမျိုး မဟုတ်ဘူး။ ကျောင်းပြီးတာနဲ့ လုပ်ငန်းခွင်ဝင်နိုင်ဖို့ ရည်ရွယ်လုပ်ဆောင်ထားတယ်" ဟု ၎င်းက ဆက်ပြောပါသည်။

မွန်အမျိုးသားကောလိပ်တွင် GED၊ Leadership & Management Teacher Education၊ Media နှင့် Mon Literature တို့ကို သင်ကြားသွားမည်ဖြစ်သည်။ ၎င်းပြင် မွန်ယဉ် ကျေးမှု၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်၊ လူ့အခွင့်အရေး၊ GEDSI _ Gender Equality, Disability and Social Inclusion နှင့် ကွန် ပျူတာဘာသာရပ်တို့ကိုလည်း သင်ကြားပို့ချသွားမည်ဖြစ် ကြောင်း သိရသည်။

မွန်အမျိုးသားကောလိပ် လျှောက်ထားသူများအတွက် ဝင်ခွင့်စာမေးပွဲနှင့် လူတွေ့စစ်ဆေးခြင်းကို လာမည့် မေလ (၂၀) ရက်နေ့၌ မွန်အမျိုးသားပညာရေးဌာန (ဗဟို) ညီသာ (မွန်ပြည် သစ်ပါတီထိန်းချုပ်ဒေသ)၊ မွန်အမျိုးသားပညာရေးဌာန (မော်လ မြိုင်ရုံး)၊ မွန်ဆက်ဆံရေးရုံး(သံဖြူဇရပ်)နှင့် မွန်ဆက်ဆံရေး ရုံး(ရေး) တို့တွင် ပြုလုပ်ကျင်းပသွားမည်ဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။

"အစိုးရပညာရေးကိုပဲ မျှော်ကိုးနေလို့ မရဘူး။ အဲဒါက ကျွန်တော်တို့အတွက် မလုံလောက်ဘူး။ ဒါကြောင့်မို့ မွန်အမျိုးသားကောလိပ်ကို စလုပ်ရတာပဲ။ သွားလို့ရတဲ့ပုံစံနဲ့ ဆက်သွာမယ်။ ဒီကသင် ခန်းစာတွေကို ရယူပြီး နောက်တဆင့်ဆက်သွားနိုင်ဖို့ ကြိုး စားမယ်"

မွန်ပြည်လူ့အခွင့်အရေးဖောင်ဒေးရှင်းမှ ထုတ်ဝေသည်။

လေယာဉ်ကွင်းဆောက်လုပ်ရန်ဟုဆိုကာ စစ်ကောင်စီက အိမ်နှင့်မြေယာများကို မတရားသိမ်းယူနေ

မေ ၂၀၊ ၂၀၂၂

မွန်ပြည်နယ် မုဒုံမြို့နယ် ညောင်ကုန်းကျေးရွာတွင် လေယာဉ်ကွင်းတည်ဆောက်မည့် စီမံကိန်းဧရိယာဟုဆိုကာ စစ်ကောင်စီက ကျေးရွာအတွင်းရှိ နေအိမ်များကို ဖယ်ရှားခြင်းနှင့် မြေယာများကို မတရားသိမ်းဆည်းခြင်းများ ပြုလုပ်နေကြောင်း သိရသည်။

ဒေသခံပြည်သူများကို အသိပေးအကြောင်းကြားမှု တစ်စုံတရာမရှိဘဲ ပြီးခဲ့သည့် (၂) လမှစ၍ မြေယာများကို စတင် သိမ်းဆည်းနေသည်ဟု ဆိုသည်။

ယခုအချိန်အထိ လေယာဉ်ကွင်းတည်ဆောက်ရန်နှင့် Highway(အဝေးပြေး)လမ်းမကြီး ဖောက်လုပ်ရန်အတွက်ဟုဆိုကာ နေအိမ် (၁၈) လုံးကို ဖယ်ရှားရန် ညွှန်ကြားခဲ့သည်ဟု ဒေသခံများထံမှ သိရသည်။

“ကျွန်မတို့ဒေသခံတွေက သဘောမတူဘူး ပြောပေမဲ့ စစ်ကောင်စီက ဂရုမစိုက်ဘူး။ ကျွန်မတို့ အိမ်ခြံ တစ်ဝက်ပါသွားတယ်။ သူတို့က လျော်ကြေးပေးမယ်လို့တော့ ပြောတယ်။ ဒါပေမဲ့ ခုထိ ဘာသံမှ မကြားရဘူး” ဟု အမည်မဖော်လိုသူ ဒေသခံတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မည့်မြေနေရာတွင် စစ်ကောင်စီက

“

QUOTE

“ကျွန်မတို့ဒေသခံတွေက သဘောမတူဘူး ပြောပေမဲ့ စစ်ကောင်စီက ဂရုမစိုက်ဘူး။ ကျွန်မတို့ အိမ်ခြံ တစ်ဝက်ပါသွားတယ်။ သူတို့က လျော်ကြေးပေးမယ်လို့တော့ ပြောတယ်။ ဒါပေမဲ့ ခုထိ ဘာသံမှ မကြားရဘူး”

”

အလံစိုက်ပြီး အမှတ်အသားလုပ်ထားသည်ကို ဒေသခံများက တွေ့မြင်နေရသည်။

“စီမံကိန်းကို တကယ်ဆက်လုပ်မယ်ဆိုရင် ကျွန်မတို့က ဘယ်သွားနေရမလဲ။ သူတို့က လျော်ကြေးလည်း ပေးမှာမဟုတ်ဘူး။ အိမ်နဲ့မြေပါသွားတော့ ကျွန်မတို့အတွက် အခက်အခဲအများကြီး ဖြစ်သွားပြီ” ဟု မြေယာအသိမ်းခံရသူတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

၎င်းပြင် မုဒုံမြို့နယ် ကျိုက်ရွဲကျေးရွာဘက်တွင်လည်း စီမံကိန်းဧရိယာဟုဆိုကာ အိမ်ခြံမြေအများအပြားကို မတရားသိမ်းယူနေသည်ဟု ဆိုသည်။

စစ်တပ်က အာဏာမတရားရယူထားသည့်အချိန် အခါ ဖြစ်နေသည့်အတွက် စီမံကိန်းကိုကန့်ကွက်ကြောင်း ဆန္ဒပြရန် ဒေသခံပြည်သူများက ကြောက်ရွံ့နေကြကြောင်း သိရသည်။

ရွာသားတစ်ဦးကို စစ်တပ်က အကြောင်းမဲ့ရိုက်နှက်

ဇွန် ၄၊ ၂၀၂၂

မွန်ပြည်နယ် သံဖြူဇရပ်မြို့နယ် အနင်းကျေးရွာအုပ်စု ငှက်ပျောတောကျေးရွာမှ ရွာသားတစ်ဦးကို ဒေသခံစစ်တပ်က ပြီးခဲ့သည့် မေလ (၂၈) ရက်နေ့တွင် အကြောင်းမဲ့ရိုက်နှက်ခဲ့ကြောင်း သိရသည်။

အာဏာသိမ်းပြီးနောက်ပိုင်း အဆိုပါကျေးရွာရှိ ဒေသခံပြည်သူများကိုမတရားဖမ်းဆီးခြင်း၊ရိုက်နှက်ခြင်းနှင့် ခြိမ်းခြောက်ခြင်းများကို စစ်တပ်က မကြာခဏကျူးလွန်နေကြောင်း ဒေသခံပြည်သူများက ပြောပါသည်။

"ဒီရွာကို စစ်သားတွေ မကြာခဏ လာတယ်။ ဟိုတလောက စစ်သားနဲ့ရွာသားတွေ ဓားခုတ်မှုဖြစ်တယ်။ အဲအမှုဖြစ်ပြီးနောက်ပိုင်း အုပ်ချုပ်ရေးမှူးလည်း ထွက်ပြေးနေရတယ်။ ကျွန်တော်တို့က ဟိုအဖွဲ့လည်း ကြောက်ရ၊ ဒီအဖွဲ့လည်း ကြောက်နေရတယ်" ဟု ငှက်ပျောတောကျေးရွာမှ ဒေသခံပြည်သူတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

မွန်စွာ နားမလည်ခြင်းနှင့် ပီသစွာ မပြောဆိုနိုင်ခြင်းတို့ကြောင့် စစ်သားများ စစ်ဆေးမေးမြန်းသည့်အခါ အခက်တွေ့လေ့ရှိပြီး အကြောင်းမဲ့ရိုက်နှက်ခံရသည်များလည်း ရှိသည်။

ပြီးခဲ့သည့်ရက်ပိုင်းကလည်း အနင်းကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံးသို့ စစ်သားများ စစ်ကား (၂) စီးဖြင့် ရောက်ရှိလာပြီး အုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် ဆွေးနွေးပြောဆိုမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ဆွေးနွေးသည့်အကြောင်းအရာကိုမူ ဒေသခံပြည်သူများက သိရှိထားခြင်း မရှိချေ။

ငှက်ပျောတောဒေသခံများသည် ဗမာစကားကိုကောင်း

မွန်ပြည်လူအခွင့်အရေးဖောင်ဒေးရှင်းမှ ထုတ်ဝေသည်။

MCL ဘိလပ်မြေစက်ရုံ ပြန်လည်းလည်ပတ်ပါက နေအိမ်များ ထပ်မံထိခိုက်မည်ကို ဒေသခံများ စိုးရိမ်

မေ ၁၉၊ ၂၀၂၂

ပြီးခဲ့သည့် ၂၀၂၀ ဇွန်လ (၁) ရက်နေ့တွင် လည်ပတ်မှု ရပ်ဆိုင်းခဲ့သော မော်လမြိုင်ဘိလပ်မြေစက်ရုံ (MCL - Mawla myine Cement Limited) ကို ယခု ၂၀၂၂ ခုနှစ်တွင် ပြန်လည် လည်ပတ်ရန် ပြင်ဆင်လုပ်ဆောင်လျက်ရှိကြောင်း ဒေသခံများ ထံမှ သိရှိရသည်။

“၂၀၂၂ ဇန်နဝါရီလအစပိုင်းမှာ မြစ်ထဲမှာ သင်္ဘောတွေ စပြီးသွားလာနေတာကို တွေ့တယ်။ တစ်လမှာ နှစ်ခါလောက် သွားလာနေပြီ။ စက်ရုံသာ လုပ်ငန်းပြန်စမယ်ဆိုရင် နေအိမ်တွေ ထပ်ပြီးထိခိုက်လာမှာကိုပဲ ကြောက်တယ်” ဟု ကျိုက်မရောမြို့နယ် နိတုံကျေးရွာမှ အမျိုးသမီးတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

မော်လမြိုင်ဘိလပ်မြေစက်ရုံကို မွန်ပြည်နယ် ကျိုက်မရောမြို့နယ် ပျားတောင်ဒေသရှိ ကော့ဒွန်းနှင့် ကော့ပနော့ကျေးရွာအနီးတွင် တည်ဆောက်ခဲ့ပြီး ၂၀၁၇ ဧပြီလတွင် စတင်လည်ပတ်ခဲ့သည်။ စက်ရုံအတွက် ကုန်ပစ္စည်းတင်ပို့မှုအတွက် အတ္တရံမြစ်ကြောင်းကို အသုံးပြုခဲ့သည်။

မြစ်ကြောင်းတစ်လျှောက် သင်္ဘောသွားလာမှုကြောင့် မြစ်ကမ်းနဘေးရှိ နေအိမ်များအက်ကွဲခြင်း၊ ယိုယွင်းပျက်စီးခြင်းများ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီး မြစ်အတွင်းရှိ ရေအောက်သယ်ဖျာများလည်း ပျက်စီးခဲ့သည်။ ၎င်းပြင် ဒေသခံငါးလုပ်သားများ၏ ငါးဖမ်းကိရိယာများ ပျက်စီးခဲ့သည့်အပြင် လူထိခိုက်သေဆုံးမှုအထိ ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။

ဒေသခံများ၏ နှစ်နာဆုံးရှုံးမှုအတွက် ကုမ္ပဏီဘက်က ကျေနပ်ဖွယ်ကောင်းသောတာဝန်ယူတာဝန်ခံမှုများလုပ်ဆောင်ပေးခဲ့ခြင်း မရှိချေ။

“စက်ရုံလည်ပတ်တော့ မသိဘူး၊လွန်ခဲ့တဲ့(၃)ရက် လောက်ကတော့ သင်္ဘောတွေ သွားလာနေတာကို တွေ့လိုက်တယ်” ဟု ကွမ်ငန်းကျေးရွာမှ ဒေသခံတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

မော်လမြိုင် ဘိလပ်မြေစက်ရုံလည်ပတ်မှု ရပ်နားခဲ့သည့်အချိန်ကာလအတွင်း လေထုအရည်အသွေးမြင့်တက်လာပြီး မိုင်းဖောက်ခွဲသံများ၊ ဆူညံသံများ မရှိသည့်အတွက် အနီး

အနားဝန်းကျင်ရှိ ဒေသခံရွာသူရွာသားများ သက်တောင့်သက်သာဖြစ်ခဲ့ကြောင်း သိရသည်။

“စက်ရုံကို ပြန်လည်ပတ်ဖို့ ပြင်နေပြီ။ (၂) နှစ်လောက် နားထားတော့ စက်ပစ္စည်းတွေကို ပြန်ပြန်နေရတယ်။ မကြာခင်မှာ အလုပ်သမားတွေကို ပြန်ခန့်တော့မယ်။ အလုပ်လုပ်ချင်တဲ့သူတွေ အများကြီးရှိတယ်။ စက်ရုံနားလိုက်ကတည်းက ဒီနယ်တစ်ဝိုက်မှာ အလုပ်လက်မဲ့တွေ များလာတယ်” ဟု ဒေသခံစက်ရုံလုပ်သားဟောင်းတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

အရပ်သားအစိုးရလက်ထက်တွင်ပင် လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုကို ပြင်းပြင်းထန်ထန်ကျူးလွန်ခဲ့သော မော်လမြိုင်ဘိလပ်မြေစက်ရုံအနေဖြင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးမှုမရှိသည့် စစ်အာဏာရှင်လက်ထက်တွင် ပြန်လည်လည်ပတ်ပါက ချိုးဖောက်မှုများ ယခင်ကထက် ပိုမိုပြင်းထန်လာမည်ကို ဒေသခံများက စိုးရိမ်နေကြခြင်း ဖြစ်သည်။

ခလယ်-တံခွန်တိုင်တိုက်ပွဲကြောင့် အနီးအနားကျေးရွာများ ဖုန်းလိုင်းနှင့် အင်တာနက်လိုင်းများ ဖြတ်တောက်ခံရ

ဒေသခံများထံမှ သိရှိရသည်။

“အရင်ကရွာမှာ တယ်လီဖုန်းကန်ဆို အင်တာနက်အကောင်းဆုံးပဲ။ ခလယ်-တံခွန်တိုင်တိုက်ပွဲပြီးကတည်းက တယ်လီဖုန်းဖုန်းလိုင်းက လုံးဝကို ပျက်သွားတယ်။ ရွာမှာအခု mytel ဖုန်းလိုင်းတစ်ခုပဲ သုံးလို့ရတယ်” ဟု တောင်ပေါက်ကျေးရွာသူတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

ခလယ်-တံခွန်တိုင်ဒေသတွင် ပြီးခဲ့သည့် ဧပြီလ (၂၃) ရက်နေ့မှစပြီး စစ်ကောင်စီတပ်နှင့် ကရင်လွတ်မြောက်ရေးတပ်မတော်တို့အကြား တိုက်ပွဲမကြာခဏဖြစ်ပွားနေပြီး ကျေးရွာ (၁၀) ရွာမှ ဒေသခံ တစ်သောင်းနီးပါး စစ်ဘေးရှောင်နေကြရသည်။

စစ်ကောင်စီတပ်က ကျေးရွာအတွင်းသို့ လက်နက်ကြီးဖြင့်ပစ်ခတ်မှုကြောင့် အမျိုးသမီး (၂) ဦးနှင့် အမျိုးသား (၁) ဦး သေဆုံးခဲ့ပြီး ကလေးငယ်တစ်ဦး ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိခဲ့သည်။

၎င်းပြင် စစ်ကောင်စီတပ်ဖွဲ့ဝင်များက ဒေသခံများကို လူသားဒိုင်းအဖြစ် အသုံးပြုခြင်း၊ ပေါ်တာအဖြစ် ဖမ်းဆီးခြင်းများအပြင် ဖမ်းရိုက်ခြင်း၊ သေနတ်ဖြင့် ပစ်ခတ်ခြင်းများ ပြုလုပ်နေသည့်အတွက် ဒေသခံရွာသား (၁၀) ဦးကျော် ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိခဲ့သည်။

ဇွန် ၉၊ ၂၀၂၂

ကရင်ပြည်နယ် ကြာအင်းဆိပ်ကြီးမြို့နယ် ခလယ်-တံခွန်တိုင်ဒေသအနီးတဝိုက်ရှိ ကျေးရွာများတွင် ပြီးခဲ့သည့် ဧပြီလ (၂၃) ရက်နေ့မှစ၍ ဖုန်းလိုင်းနှင့် အင်တာနက်လိုင်းများ ဖြတ်တောက်ခံထားရကြောင်း ဒေသခံများက ပြောပါသည်။ တံခွန်တိုင်ရဲစခန်းတွင် ခြေကုပ်ယူထားသည့် စစ်ကောင်စီတပ်ဖွဲ့နှင့် ကရင်လွတ်မြောက်ရေးတပ်မတော်တို့အကြား တိုက်ပွဲများ ကြာရှည်စွာဖြစ်ပွားနေသဖြင့် ဖုန်းနှင့်အင်တာနက်လိုင်းများကို စစ်ကောင်စီက ဖြတ်တောက်ထားသည်ဟု ဆိုသည်။

“တိုက်ပွဲဖြစ်ပြီးကတည်းက ရွာမှာဖုန်းလိုင်းကလုံးဝပိတ်သွားတယ်။ ညပိုင်းလောက်ဆို ကျွန်တော်တို့လူငယ်တစ်စု တောင်ပေါက်ရွာသွားတဲ့လမ်းဘေးက ဇရပ်မှာ လူစုပြီးတော့ အင်တာနက်သွားသုံးရတယ်” ဟု ကြာအင်းဆိပ်ကြီးမြို့နယ် လိုင်ကနီကျေးရွာသားတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

လက်ရှိတွင် တောင်ဒီ၊ ကျောင်းခွန်နှင့် လိုင်ကနီကျေးရွာများတွင် ဖုန်းလိုင်းများ ပြတ်တောက်ခြင်း မရှိသော်လည်း အင်တာနက်(Mobile Data)အသုံးပြု၍ မရချေ။ တောင်ပေါက်ကျေးရွာတွင်လည်း mytel ဖုန်းလိုင်းတစ်ခုသာ အသုံးပြုနိုင်ကြောင်း

“

တိုက်ပွဲဖြစ်ပြီးကတည်းက ရွာမှာဖုန်းလိုင်းကလုံးဝပိတ်သွားတယ်။ ညပိုင်းလောက်ဆို ကျွန်တော်တို့လူငယ်တစ်စု တောင်ပေါက်ရွာသွားတဲ့လမ်းဘေးက ဇရပ်မှာ လူစုပြီးတော့ အင်တာနက်သွားသုံးရတယ်

”

စစ်တပ်၏ဖမ်းဆီးမှုကြောင့် အစင်ကျေးရွာတွင် မိသားစုလိုက် တိမ်းရှောင်နေရသူ များပြား

ဇွန် ၁၅၊ ၂၀၂၂

နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားများ ကူညီစောင့်ရှောက်ရေးအသင်း (AAPP) ၏ ထုတ်ပြန်ချက်အရ စစ်တပ်ကအာဏာသိမ်းခဲ့သည့် ၂၀၂၁ ဖေဖော်ဝါရီ (၁) ရက်နေ့မှ ၂၀၂၂ ခုနှစ် ဇွန်လ (၁၃) ရက်နေ့အထိ မြန်မာနိုင်ငံတဝန်းလုံးတွင် စစ်တပ်က ဖမ်းဆီးထိန်းသိမ်းထားသူစုစုပေါင်း (၁,၁၀၃၄) ဦး ရှိပြီဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။

အလားတူ မွန်ပြည်နယ် ရေးမြို့နယ် အစင်စံပြကျေးရွာတွင်လည်း အာဏာသိမ်းမှုကိုဆန့်ကျင်သဖြင့် စစ်တပ်က လိုက်လံဖမ်းဆီးမှုကြောင့် မိသားစုလိုက်ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်နေရသူ အများအပြားပင် ရှိနေကြောင်း သိရသည်။ အစင်စံပြကျေးရွာသည် အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်(NLD)ပါတီကို အပြည့်အဝထောက်ခံသည့် ကျေးရွာဖြစ်သည်ဟု ဆိုသည်။

"ကျွန်တော့်သူငယ်ချင်းက ငါးရောင်းတဲ့အလုပ်ကို လုပ်တယ်။ ဆန္ဒပြတာတွေ ဘာတွေလည်း သိပ်မလုပ်ပါဘူး။ စစ်တပ်ကိုက ဘာမှမဟုတ်တာကို ပုံကြီးရဲ့တာ။ စစ်တပ်ကို ဆန့်ကျင်တဲ့သူတွေဆိုပြီး လုပ်လိုက်တော့ သူတို့ တစ်မိသားစုလုံး ထွက်ပြေးမွန်ပြည်လူအခွင့်အရေးဖောင်ဒေးရှင်းမှ ထုတ်ဝေသည်။

သွားရတယ်" ဟု အစင်ကျေးရွာမှ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်နေရသူတစ်ဦး၏ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်တစ်ဦးက ပြောပါသည်။

ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်သူများ၏ နေအိမ်များကို စစ်တပ်က ဝင်ရောက်ရှာဖွေပြီး ဖျက်စီးမှုများလည်း ပြုလုပ်ခဲ့ကြောင်း ၎င်းက ထပ်မံပြောဆိုပါသည်။

"အာဏာသိမ်းထားတာပဲ (၁) နှစ်ကျော်နေပြီ။ ပြီးတော့ ဝမ်းဝရမ်းတွေ ဘာတွေလဲ မပါဘူး။ ညဘက်တွေဆို အကြောင်းမရှိ အိမ်ကို လာစစ်ဆေးတယ်။ အဲလိုတွေ ခဏခဏလုပ်နေတော့ (တစ်ချို့တွေက) ကြောက်ပြီး တိမ်းရှောင်သွားကြတာပေါ့။ ထွက်ပြေးသွားတဲ့သူငယ်ချင်းတစ်ယောက်ဆိုရင် ကျွန်တော့်ကို ဖုန်းတစ်ခါပဲ ဆက်ဖူးတယ်။ ခု သူက လွတ်မြောက်နယ်မြေမှာ နေနေတယ်" ဟု ၎င်းက ပြောပါသည်။

၎င်းပြင် အစင်စံပြကျေးရွာသည် ရေးမြို့နယ်ရှိကျေးရွာများအနက် အာဏာသိမ်းမှုနောက်ပိုင်း လူအသေအပျောက် အများဆုံးဖြစ်သည့် ကျေးရွာဖြစ်ကြောင်းလည်း သိရသည်။

လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့တစ်ခုက ဆက်ကြေးတောင်းခံမှု ပြုလုပ်လာပြီးနောက်ပိုင်း ဒေသခံများက ၎င်းတို့၏လုံခြုံရေးကို စိုးရိမ်နေ

မေ ၆၊ ၂၀၂၂

မွန်ပြည်နယ် ရေးမြို့နယ်တောင်ပိုင်းတွင် အခြေပြုလှုပ်ရှားလျက်ရှိသည့် နိုင်ချန်းဦးဆောင်သော ရာမညတပ်မတော်အမည်ရှိ လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုသည် အာဏာသိမ်းစစ်ကောင်စီကို တော်လှန်တိုက်ခိုက်ရန်အတွက် လက်နက်ဝယ်ယူရန် ဟုဆိုကာ ရွာဦးဘုန်းတော်ကြီးနှင့် ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးများမှတစ်ဆင့် ဒေသခံရွာသူရွာသားများထံမှ ပမာဏများပြားသည့်ဆက်ကြေးငွေများကို တောင်းခံလျက်ရှိသည်။

ထိုသို့ဆက်ကြေးတောင်းခံသည့် သတင်းထွက်ပေါ်လာပြီးနောက်ပိုင်းတွင် ဒေသခံများက ၎င်းတို့၏လုံခြုံရေးကို စိုးရိမ်ပူပန်လျက်ရှိပြီး ခြံသို့သွားရောက် အလုပ်လုပ်ခြင်းနှင့် ညဘက်အချိန်တွင် အပြင်ထွက်ခြင်းများကို မပြုလုပ်ရဲကြကြောင်း သိရသည်။

“ငွေကြေးကောက်မယ်ဆိုတဲ့သတင်းကြားကတည်းက သွားရေးလာရေးကပြဿနာတက်ပြီ။ ခြံသွားတာကအစကြောက်နေကြရတယ်။ နိုင်ငံရေးအခြေအနေကလည်း မကောင်း၊ စားဝတ်နေရေးကလည်း အနိုင်နိုင်၊ တကယ်လို့ သူတို့တောင်းသလောက် မပေးနိုင်ရန် ပြန်ပေးဆွဲပြီး ငွေတောင်းမှာကို စိုးရိမ်နေ

တယ်။ အဲတော့ အလုပ်လုပ်ဖို့လည်း အဆင်မပြေကြဘူး” ဟု ရေးမြို့နယ် အဘော်ကျေးရွာ ဒေသခံတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

အဆိုပါရာမညတပ်မတော်သည် ပြီးခဲ့သည့် ဧပြီလ (၂၇) ရက်နေ့တွင် တနင်္သာရီတိုင်း ရေဖြူမြို့နယ် အလယ်စခန်းကျေးရွာ၊ ကျောက္ကဒင်ကျေးရွာနှင့် ကွဲတလင်းကျေးရွာများသို့ တိတ်တဆိတ် ဝင်ရောက်ခဲ့ကြောင်း ဒေသခံများက ပြောပါသည်။

“ကြားရတာကတော့ သူတို့ရွာကိုဝင်မယ်လို့ အသိပေးထားတယ်တဲ့။ အခုရွာမှာရှိနေတဲ့သူတွေ ကြောက်နေကြတယ်။ ည (၈) နာရီကျော်သွားရင် ဘယ်မှမသွားရဲတော့ဘူး” ဟု ရေဖြူမြို့နယ်မှ ဒေသခံရွာသူ/သားတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

နိုင်ချန်းဦးဆောင်သည့် ရာမညတပ်မတော်သည် လက်ရှိအချိန်အထိ မွန်ပြည်နယ်တောင်ပိုင်းနှင့် တနင်္သာရီတိုင်း ရေဖြူမြို့နယ်ရှိ ကျေးရွာများမှ ငွေကျပ်သိန်းပေါင်း (၁,၂၅၀) ကို ဆက်ကြေးတောင်းခံထားကြောင်း သိရသည်။

• • • • •

မွန်ပြည်လူ့အခွင့်အရေးဖောင်ဒေးရှင်းမှ ထုတ်ဝေသည်။

စစ်တပ်လက်အောက်ခံ စွန့်ရဲသွေးသောက်အဖွဲ့က ဒေသခံများကို ဖမ်းဆီးသတ်ဖြတ်ပြီး နေအိမ် (၁) လုံးကို ဗုံးခွဲဖျက်စီး

ဇွန် ၂၂၊ ၂၀၂၂

၂၀၂၂ ဇွန်လ (၁၅) ရက်နေ့တွင် တနင်္သာရီတိုင်း၊ ရေဖြူမြို့နယ်၊ ဧကနီကျေးရွာ၌ စစ်တပ်လက်အောက်ခံ စွန့်ရဲသွေးသောက်အဖွဲ့က ဒေသခံပြည်သူ (၂) ဦးကို ဖမ်းဆီးသတ်ဖြတ်ပြီး နေအိမ်တစ်လုံးကို ဗုံးခွဲဖျက်ဆီးခဲ့ကြောင်း သိရသည်။

ဧကနီကျေးရွာသား ကိုမျိုးကိုနှင့် ကိုရန်ပိုင်စိုးတို့ကို ၎င်းသွေးသောက်အဖွဲ့က ဖမ်းဆီးခဲ့ပြီးနောက် ဝက်ချောင်းကျေးရွာတံတားအနီးတွင် သတ်ဖြတ်ကာ အလောင်းကို စွန့်ပစ်ထားခဲ့သည်။ အလောင်းအနီးတဝိုက်တွင်လည်း စွန့်ရဲသွေးသောက်တံဆိပ်များ ဖြန့်ကျဲထားခဲ့ကြောင်း ဒေသခံအမျိုးသားတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

၎င်းပြင် အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်(NLD)ပါတီကို ထောက်ခံသည့် ပြည်သူတစ်ဦးကို ဝင်ရောက်ရှာဖွေရာ ဖမ်းဆီးရမိခြင်း မရှိသဖြင့် နေအိမ်ကို ဗုံးခွဲဖျက်ဆီးခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။

"အဲနေ့တစ်နေ့လုံး ရွာထဲမှာ သေနတ်သံရော ဗုံးပေါက်တဲအသံရော ဆူညံနေတယ်။ NLD ထောက်ခံသူ အိမ်ကို ဝင်ဖမ်းတာ လူမမိလို့ဆိုပြီး အိမ်ကို ဗုံးခွဲဖျက်ဆီးပစ်လိုက်တယ်။ ပြီးတော့ အဖေကို မမိလို့ဆိုပြီး သူတို့(စွန့်ရဲအဖွဲ့)က သမီးကို ကြိုးတုပ်ပြီး ထွက်သွားကြတယ်" ဟု ဒေသခံတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

ဖမ်းဆီးသတ်ဖြတ်ခံရသူ လူငယ်နှစ်ဦးသည် မည်သည့်နိုင်ငံရေးပါတီဝင်တို့မှ မဟုတ်သည့်အပြင် ကျေးရွာတွင် အေးအေးချမ်းချမ်းနေထိုင်လုပ်ကိုင်စားသောက်နေသူများသာ ဖြစ်ကြောင်း ဒေသခံများက အတည်ပြုပါသည်။

အလားတူ ဇွန်လ (၁၆) ရက်နေ့တွင်လည်း ရေဖြူမြို့နယ် ဝန်ဖို့ကျေးရွာအုပ်စု ကညင်အင်းကျေးရွာမှ အသက် (၅၀) ကျော် အမျိုးသားတစ်ဦးကို အမည်မသိအဖွဲ့တစ်ခုက ၎င်း၏နေအိမ်တွင် သတ်ဖြတ်ခဲ့သည်။

စစ်အာဏာသိမ်းပြီးနောက်ပိုင်း တနင်္သာရီတိုင်းတွင် စစ်တပ်က ပြည်သူများကို မကြာခဏ ဖမ်းဆီးသတ်ဖြတ်နေသကဲ့သို့ ၎င်းတို့၏ဩဇာခံ ပျူစောထီးနှင့် သွေးသောက်အဖွဲ့များက

လည်း NLD ပါတီ ထောက်ခံသူများနှင့် ပြည်သူ့ကာကွယ်ရေးတပ်ဖွဲ့ဝင်(PDF)များ၏ မိသားစုဝင်များကို အကြောင်းမဲ့ ဖမ်းဆီးသတ်ဖြတ်နေကြောင်း သိရသည်။

• • • • •

ရေးမြို့နယ်က တိုက်ပွဲတစ်ခုတွင် ကိုယ်ဝန်ဆောင် အမျိုးသမီးတစ်ဦး သေဆုံး

မေ ၂၊ ၂၀၂၂

ပြီးခဲ့သည့် ဧပြီလ (၂၇) ရက်နေ့ ညနေ (၄) နာရီအချိန်ခန့်တွင် မွန်ပြည်နယ် ရေးမြို့နယ် စံပြကျေးရွာနှင့် နှင်းစုံကျေးရွာအကြားတွင် ဒေသခံပြည်သူ့ကာကွယ်ရေးတပ်ဖွဲ့နှင့် နယ်မြေခံစစ်တပ်တို့အကြား တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားခဲ့ပြီး တိုက်ပွဲအတွင်းပစ်ခတ်မှုကြောင့် ကိုယ်ဝန်ဆောင်အမျိုးသမီးတစ်ဦး ကျည်ထိမှန်ကွယ်လွန်ခဲ့ကြောင်း သိရသည်။

“သေနတ်ပစ်ခံရတဲ့အမျိုးသမီးက မိသားစုနဲ့အတူ မိဘတွေဆီ အလည်ပြန်လာတာ။ တိုက်ပွဲဖြစ်တော့ သူက ပုန်းနေ

တာ။ ပြီးတော့ ရေသောက်ချင်တယ်ဆိုပြီး တဲတစ်ခုဆီကို သွားတဲ့အချိန်မှာပဲ ခေါင်းကိုကျည်ထိမှန်ပြီး အဲမှာပဲ သေသွားတယ်။ ဘယ်သူမှလဲ အလောင်းမကောက်ရဲကြဘူး” ဟု ဒေသခံတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

သေဆုံးသူသည် အသက် (၂၁) အရွယ်ရှိပြီး နှင်းစုံကျေးရွာဇာတိဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။ ဧပြီလ (၂၈) ရက်နေ့ နံနက် (၇) နာရီတွင် လခိုင်းပရဟိတအဖွဲ့က အမျိုးသမီး၏ရုပ်အလောင်းကို ကောက်ယူပြီး လခိုင်းဆေးရုံသို့ ပို့ဆောင်ပေးခဲ့သည်။

“ ကိုယ်ဝန်ဆောင်အမျိုးသမီးတစ်ဦး (တိုက်ပွဲဖြစ်နေတုန်းမှာ) သေသွားတယ်လို့ ဒေသခံတစ်ယောက်က စစ်တပ်ကို သွားပြောတယ်။ သူတို့က ဂရုမစိုက်တဲ့အပြင် ဘာမှလည်း လုပ်မပေးဘူး” ဟု နှင်းစုံဒေသခံတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

ဧပြီလ (၂၇) ရက်နေ့တိုက်ပွဲတွင် စစ်တပ်ဘက်က တပ်သား (၁) ဦး သေဆုံးပြီး (၂) ဦး ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိခဲ့ကြောင်း မွန်ပြည်နယ် တောင်ညိုပြည်သူ့ပြောကြားတပ်ဖွဲ့က ထုတ်ပြန်ထားသည်။

အာဏာသိမ်းပြီးနောက်ပိုင်း နှင်းစုံကျေးရွာအနီးတွင် အမည်မသိလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များ လှုပ်ရှားလျက်ရှိပြီး အချို့လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များက ရာဘာခြံတွင်လုပ်ကိုင်နေသည့်အစေးခြစ်သမားများထံမှ ငွေကြေးတောင်းခံခြင်း၊ လက်ကိုင်ဖုန်းသိမ်းယူခြင်းများ ပြုလုပ်လျက်ရှိသည့်အပြင် အကြမ်းဖက်မှုများကိုလည်း ကျူးလွန်လျက်ရှိသည်ဟု သိရသည်။

• • • • •

အလုပ်လက်မဲ့နှုန်းမြင့်တက်လာသဖြင့် ထိုင်းနိုင်ငံသို့ တရားမဝင် သွားရောက်သူ အလွန်များပြားလာ

ဇွန် ၃၊ ၂၀၂၂

အာဏာသိမ်းပြီးနောက်ပိုင်း နိုင်ငံ၏စီးပွားရေးကျဆင်း လာပြီး အလုပ်လက်မဲ့နှုန်းလည်း မြင့်တက်လာသည်။ ၎င်းပြင် စက်သုံးဆီအပါအဝင် အထွေထွေကုန်ဈေးနှုန်း အဆမတန်မြင့် တက်လာမှုကြောင့် ပြည်သူများမှာ စားဝတ်နေရေး အလွန်အ မင်းခက်ခဲလျက်ရှိသည်။

စားဝတ်နေရေးခက်ခဲလွန်းသဖြင့် ဖမ်းဆီးမှုများရှိနေ သည့်ကြားကပင် နယ်စပ်လမ်းကြောင်းများမှတစ်ဆင့် ထိုင်းနိုင်ငံ သို့ မတရားမဝင်၊ဝင်ရောက်မှုများ တစ်နေ့တစ်ခြား များပြားလာ လျက်ရှိသည်။

“ဒီမနက် တစ်မနက်တည်းကိုပဲ ကားအစီး (၂၀) ကျော် ဖြတ်သွားတာ တွေ့တယ်။ ညဘက်တွေမှာ ဘယ်နှကားတောင် သွားနေလဲ မသိနိုင်ဘူး။ တစ်နေ့တစ်နေ့ဆို ကားအစီးပေါင်း ရာဂဏန်းနီးပါးပဲ” ဟု ဒေသခံဈေးသည်တစ်ဦးက ပြောပါသည်။

ထိုင်းနိုင်ငံသို့ တရားမဝင်သွားရောက်သူများသည် ရေး မြို့နယ်တောင်ပိုင်းနှင့် ရေဖြူမြို့နယ်ရှိ တောလမ်းများကို အသုံး ပြုကာ ထိုမှတစ်ဆင့် အာရှလမ်းမကြီးပေါ်သို့ ခရီးဆက်ကြသည်။ ထို့နောက် ထားဝယ် - ထီးခီးလမ်းမှတစ်ဆင့် ထိုင်းနိုင်ငံသို့ တရား မဝင်၊ဝင်ရောက်ကြသည်ဟု ဆိုသည်။

“ကျွန်မသမီးနဲ့ ကျွန်မတူလေး ဒီအပတ်မှာပဲ (ထိုင်းကို) သွားကြတယ်။ ဒီမှာအလုပ်မရှိတော့ အိမ်ကိစ္စတွေ အဆင်မပြေ ဘူး။ ခုတော့ ထိုင်းကို ရောက်သွားပြီ။ ပုန်းပြီးသွားရတာ။ အခု ဒီ ဘက်ကနေ သွားတဲ့သူတွေ မနည်းတော့ဘူး။ လူတွေက ကား နဲ့အပြည့်ပဲ” ဟု ဒေသခံအမျိုးသမီးတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

ထိုင်းသို့ တရားမဝင်သွားရောက်လိုသူများအနေဖြင့် လူတစ်ဦးလျှင် ဝန်ဆောင်ခ ကျပ် (၁၈) သိန်းအထိ ပေးဆောင် နေရသည်ဟု ဆိုသည်။

ထိုင်းနိုင်ငံသို့ တရားမဝင်သွားရောက်မည့် လူငယ်တစ် ဦးကလည်း “မြန်မာနိုင်ငံမှာ ခုအခြေအနေနဲ့ ကျွန်တော်တို့အ တွက် ဘာအလုပ်မှ မရှိဘူး။ ကျောင်းဆက်တက်ဖို့ကလည်းဗုံးကွဲ တာ ဘာညာ စိုးရိမ်နေရတော့ ကျောင်းမတက်တော့ဘူး။ အိမ်

ရဲ့ စားဝတ်နေရေးအတွက် ငွေရှာရမယ်လေ။ ဒါကြောင့် ထိုင်းကို တက်(သွား) မှာ” ဟု ပြောသည်။

ထိုင်းနိုင်ငံက မြန်မာအလုပ်သမားများကို MOU စနစ် ဖြင့် တရားဝင်စတင်ခေါ်ယူနေပြီဖြစ်သော်လည်းတရားမဝင်လမ်း ကြောင်းမှ သွားလာနေသူ အများအပြားရှိနေဆဲဖြစ်သည်။

“ ကျွန်တော်တို့က ခရီးသည်တွေကို ည (၉) နာရီ လောက်မှာ ပို့ပေးနေတာ။ တစ်နေ့ကို ကား (၁၅) စီးလောက် ထွက်တယ်။ ကားတစ်စီးမှာ (၂၅) ယောက်လောက် တင်တယ်။ ခရီးသည်တွေကို ----ရွာက ထမင်းဆိုင်ကို ပို့ပေးရတယ်။ ပြီးရင် ထားဝယ်ကကားက သူတို့ကို လာကြိုတယ်” ဟု -----ကျေးရွာမှ ကားဆရာတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

ထိုင်းနိုင်ငံသို့ တရားမဝင်၊ဝင်ရောက်လာသော မြန်မာ နိုင်ငံသားများကို ထိုင်းနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့က နေ့စဉ်ဖမ်းဆီးရမိနေပြီး ၂၀၂၂ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလနှင့် ဖေဖော်ဝါရီအတွင်း မြန်မာနိုင်ငံသား တစ်သောင်းနီးပါးကို ဖမ်းဆီးခဲ့ကြောင်း သိရသည်။

မွန်နာမည်ပေးထားသော လုပ်ငန်းများ မှတ်ပုံတင်ရာတွင် လာဘ်ငွေပေးနေရ

ဇွန် ၁၁၊ ၂၀၂၂

မွန်ဘာသာဖြင့် မှည့်ခေါ်ထားသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများနှင့် စက်ရုံအလုပ်ရုံများကို သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာနများ၌ မှတ်ပုံတင်ခွင့်ပြုချက်ရယူရာတွင် အခက်အခဲများ ရှိနေပြီး လုပ်ငန်းရှင်များအနေဖြင့် ဝန်ထမ်းအရာရှိများကို လာဘ်ငွေပေးပြီးမှသာ လုပ်ငန်းမှတ်ပုံတင် ရရှိကြောင်း မွန်လုပ်ငန်းရှင်များက မွန်လူထုအသံကို ပြောပါသည်။

“ကျွန်တော့်အလုပ်ရုံက မွန်လိုနာမည်ပေးထားတော့ လုပ်ငန်းမှတ်ပုံတင် လုပ်ပေးလို့မရဘူးလို့ သူတို့က ပြောတယ်။ ကိုယ်ကလည်း နာမည်မပြောင်းချင်တော့ သွားပြောလိုက် ပြန်လာလိုက်နဲ့ (၃) ကြိမ်လောက် ဖြစ်သွားတယ်။ နောက်ဆုံးတော့ သိန်း (၃၀) လာဘ်ထိုးလိုက်တော့မှပဲ (လုပ်ငန်းမှတ်ပုံတင်က) ကျလာတယ်” ဟု ရေးမြို့နယ်တွင် ရေသန့်စက်ရုံတည်ထောင်ထားသူ မွန်လုပ်ငန်းရှင်တစ်ဦးက ပြောပါသည်။

ယခုအချိန်တွင် မွန်လုပ်ငန်းရှင်အများစုက ၎င်းတို့၏ လုပ်ငန်းနာမည်များကို မွန်ဘာသာဖြင့် မှည့်ခေါ်ထားပြီး အဆိုပါ

မွန်နာမည်များကို သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာနများက ကြိုက်နှစ်သက်ခြင်းမရှိသဖြင့် လုပ်ငန်းမှတ်ပုံတင်လျှောက်ထားရာတွင် အကြောင်းအမျိုးမျိုးပြကာ ငြင်းပယ်နေသည်။

“ဆရာတော်သံဃာတော်တွေရဲ့ အကြံပေးချက်အတိုင်း ကုမ္ပဏီနာမည်ကို မွန်လိုပေးထားတယ်။ (လုပ်ငန်းလိုင်စင်) သွားလျှောက်တာနဲ့ ပြဿနာတက်တော့တာပဲ။ ဟိုပြောဒီပြောနဲ့ လုပ်ငန်းမှတ်ပုံတင်က လုပ်လို့မရဘူး။ ဖိုက်ဆံပေးလိုက်တော့ ကျလာရော။ ကိုယ့်လုပ်ငန်းနာမည်မှာ မွန်စာ၊ ပါလာတာနဲ့ သူတို့က အခက်တွေ့အောင်လုပ်တာပဲ” ဟု မုဒုံမြို့နယ်မှ ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းပိုင်ရှင်တစ်ဦးက ပြောပါသည်။

မွန်နာမည်မှည့်ခေါ်ရာတွင် မွန်လုပ်ငန်းရှင်များသာမက မွန်မိဘများလည်း အခက်တွေ့နေသည်ဟု ဆိုသည်။ မွန်ဘာသာဖြင့် နာမည်မှည့်ခေါ်ထားသော သားသမီးများအတွက် မွေးစာရင်းပြုလုပ်ရာတွင်လည်း အခက်အခဲများ ရှိနေသည်။

“ ကျွန်မတို့ သား / သမီးကို မွန်လိုနာမည်ပေးထားတော့ မွေးစာရင်းလုပ်လို့မရဘူးလို့ ပုဂ္ဂလိကဆေးရုံတစ်ခုက ပြောတယ်။ မွန်လူမျိုးဆိုတော့ ကိုယ့်သားသမီးကိုမွန်လိုပဲနာမည်ပေးမှာပေါ့။ ဘာလို့လုပ်လို့မရတာလဲ အစိုးရက ဥပဒေထုတ်ပြီး တားထားတာလားဆိုပြီး သူတို့ကို ပြန်မေးတယ်။ ငြင်းကြခုန်ကြနဲ့ နောက်ဆုံးတော့ သူတို့လက်ခံလိုက်တယ်” ဟု မုဒုံမြို့နယ်မှ မိခင်တစ်ဦးက ပြောပါသည်။

• • • • •

လုံခြုံရေးအခြေအနေကြောင့် ရေးမြို့နယ် ပူးတွဲအုပ်ချုပ်ဒေသရှိ အစိုးရစာသင်ကျောင်းများ မဖွင့်လှစ်နိုင်

ဇွန် ၁၀၊ ၂၀၂၂

မွန်ပြည်နယ် ရေးမြို့နယ်ရှိ မွန်ပြည်သစ်ပါတီ၊ ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံးနှင့် ဗမာစစ်တပ်တို့ ပူးတွဲအုပ်ချုပ်သည့် ကျေးရွာများဖြစ်သော ကလိပ်သုတ်၊ လိပ်ပုတ်နှင့် မင်းလှအေးကျေးရွာများရှိ အစိုးရစာသင်ကျောင်းများကို လုံခြုံရေးအခြေအနေကြောင့် ဖွင့်လှစ်နိုင်ခြင်း မရှိသေးကြောင်း သိရသည်။

“ အစိုးရဘက်ကနေ ကျောင်းဖွင့်ဖို့ အမြဲတမ်းပြောနေပေမယ့် လုံခြုံရေးအခြေအနေကို ဘယ်သူမှ တာဝန်မယူရဲကြဘူး။ ရပ်မိရပ်ဖတွေလည်း အစည်းအဝေးထိုင်ပြီးပြီ။ အစိုးရကျောင်းတွေ မဖွင့်ဖြစ်ဘူး” ဟု ဒေသခံတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

အစိုးရကျောင်းများ မဖွင့်လှစ်နိုင်သဖြင့် အဆိုပါကျေးရွာများတွင် ကိုယ်ထူကိုယ်ထကျောင်းများ ဖွင့်လှစ်လာကြသည် ဟု ဆိုသည်။

“ကိုယ်ထူကိုယ်ထကျောင်းက (၂) မျိုး ရှိတယ်။ ကရင်ပညာရေးဌာနက လာဖွင့်တဲ့ကျောင်းရယ်၊ ကိုယ့်ရွာက (၁၀)တန်းအောင်ပြီးသားသူတွေက သင်ပေးတဲ့ကျောင်းရယ်ဆိုပြီး (၂) မျိုး ရှိတယ်။ ကရင်ဆို ကရင်စာ သင်ရမယ်၊ မွန်ဆို မွန်စာသင်ရမယ်။

အဲလိုမျိုး သင်ပေးနေတာတော့ ရှိတယ် ” ဟု ဒေသခံတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

အစိုးရကျောင်းသာမက ကိုယ်ထူကိုယ်ထကျောင်းများပါ ဖွင့်လှစ်နိုင်ခြင်းမရှိသည့် လိပ်ပုတ်ကျေးရွာတွင်မူ ကျောင်းသား/သူမိဘများက ၎င်းတို့၏သားသမီးများကို ရေးမြို့နှင့် နီးစပ်ရာကျေးရွာများသို့ ပို့ဆောင်ပြီး ကျောင်းတက်စေကြောင်း သိရသည်။

“လိပ်ပုတ်မှာ ကိုယ်ထူကိုယ်ထကျောင်း ဖွင့်ဖို့ လျာထားတုန်းပဲ။ ဒါပေမဲ့ ကိုယ်ထူကိုယ်ထကျောင်းက အတန်းတက်စနစ်မရဘူး။ နောက်ပြီး လုံခြုံရေးအရလည်း ဘယ်သူမှ တာဝန်မယူရဲဘူး။ တတ်နိုင်တဲ့မိဘတွေကတော့ (သူတို့သားသမီးတွေကို) နီးစပ်ရာမြို့တွေ ရွာတွေမှာ ကျောင်းသွားထားကြတာပေါ့။ မတတ်နိုင်တဲ့သူတွေကျတော့ ကျောင်းမနေရဘူးပေါ့” ဟု အဆိုပါဒေသခံက ပြောပါသည်။

COVID-19 ကူးစက်ရောဂါနှင့် နိုင်ငံရေးမတည်ငြိမ်မှုကြောင့် အဆိုပါကျေးရွာများတွင် ပြီးခဲ့သည့်နှစ်ကလည်း စာသင်ကျောင်းများ ဖွင့်လှစ်နိုင်ခဲ့ခြင်း မရှိကြောင်း သိရသည်။

တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား/သူများ ကျောင်းတက်ရန် စစ်ကောင်စီက မိဘများကို ဖိအားပေးစာပို့

မေ ၄၊ ၂၀၂၂

တက္ကသိုလ်များ ပြန်လည်ဖွင့်လှစ်တော့မည်ဖြစ်သဖြင့် မွန်ပြည်နယ် နည်းပညာတက္ကသိုလ်(မော်လမြိုင်)၏ ၂၀၁၉-၂၀ ပညာသင်နှစ်မှ ကျောင်းသားကျောင်းသူများအနေဖြင့် ၂၀၂၂ မေလ (၂) ရက်နေ့တွင် သင်တန်းရေးရာဌာနသို့ လာရောက်စာရင်းပေးကြရန် အဆိုပါတက္ကသိုလ်က ၂၀၂၂ ဧပြီလ (၂၀) ရက်နေ့တွင် အကြောင်းကြားစာ ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။

၎င်းအကြောင်းကြားစာ ပေးပို့ရာတွင် ကျောင်းသား/သူ၏မိဘများထံသို့ပေးပို့ခဲ့ပြီး အဆိုပါအကြောင်းကြားစာတွင် “၂၀၂၂ မေလ (၁၂) ရက်နေ့မှစ၍ ကျောင်းပြန်လည်ဖွင့်လှစ်မည် ဖြစ်ကြောင်း” ဖော်ပြထားသည်။

“အကြောင်းကြားစာကို ကျောင်းသား/သူတွေရဲ့ မိဘ တွေဆီကိုပဲ ပို့တယ်။ ကျွန်မရဲ့အကြောင်းစာလည်း ရောက်လာတယ်။ ဒါပေမဲ့ မိဘတွေက ကျောင်းမထားတော့ဘူး။ အလုပ်တစ်ခုခုလုပ်ဖို့ အရင်းအနှီး ထုတ်ပေးမယ် ပြောတယ်” ဟု နည်းပညာတက္ကသိုလ်(မော်လမြိုင်)မှ ပထမနှစ်ကျောင်းသူတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

COVID-19 ကူးစက်ရောဂါနှင့် နိုင်ငံရေးမတည်ငြိမ်မှု ကြောင့်

တက္ကသိုလ်များ ကြာမြင့်စွာ ပိတ်ထားခြင်း၊ စစ်အာဏာရှင်စနစ်ကို အသက်သွင်းမည့် ကျွန်ုပ်ညာရေးစနစ်ကို သပိတ်မှောက်ခြင်းတို့ကြောင့် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား/ သူများစုမှာ ပညာရေးလမ်းကြောင်းတွင် မရှိတော့ဘဲ စားဝတ်နေရေးအတွက် လုပ်ငန်းခွင်အမျိုးမျိုးတွင် ကျင်လည်လုပ်ကိုင်နေကြသည်။

“အိမ်က မိဘတွေတော့ တက်ချင်တက် မတက်ချင်နေ ကျွန်တော့်သဘောပဲတဲ့။ ကျွန်တော်တော့ အခု 2D 3D (ချဲ့ထိ) ရောင်းနေတယ်။ တစ်နေ့ တစ်သောင်း(၁၀,၀၀၀)လောက် ဝင်တယ်။ ကျောင်းတက်ဖို့ကတော့ စောင့်ကြည့်ဦးမယ် ” ဟု နည်းပညာတက္ကသိုလ်(မော်လမြိုင်)မှ ကျောင်းသားတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းအတွက် အထောက်အကူမဖြစ်နိုင်သည့် စစ်ကောင်စီ၏ပညာရေးစနစ်ကို စွန့်လွှတ်ပြီး နိုင်ငံခြားတွင် ပညာသင်ခွင့်ရရှိရန် ကြိုးစားနေသူများလည်း ရှိသည်။

“ကျောင်းလည်း ဆက်မတက်ချင်တော့ဘူး။ CDM လုပ်ချင်ရုံ သက်သက်မဟုတ်ဘူး။ အချိန်လည်း မပေးနိုင်တော့ဘူး။ အခုတော့ English Course တစ်ခုတက်နေတယ်။ ပြီးရင်တော့ နိုင်ငံခြားတက္ကသိုလ်တစ်ခုခုမှာ သွားတက်ဖို့ စဉ်းစားထားတယ်” ဟု အမည်မဖော်လိုသူ ကျောင်းသားတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

ကျောင်းသား/သူများ ကျောင်းပြန်တက်ရန် စစ်ကောင်စီက မိဘများကို စာပေးပို့ဖိအားပေးလာသော်လည်း စစ်ကောင်စီနှင့်ပူးပေါင်းသည်ဟုအထင်ခံရမည်ကိုစိုးရိမ်ခြင်းနှင့်တက္ကသိုလ်ကျောင်းများတွင် လုံခြုံမှုအာမခံမရှိခြင်းတို့ကြောင့် ၎င်းတို့သားသမီးများကို ကျောင်းပို့ရန် မိဘများက စိုးရိမ်ပူပန်နေသည်။

မေဂျာပေါင်း (၁၇) မေဂျာ သင်ကြားပို့ချပြီး ပုံမှန်အားဖြင့် ကျောင်းသား/သူပေါင်း သောင်းချီလက်ခံသင်ကြားပေးနေသည့် မော်လမြိုင်တက္ကသိုလ်တွင် ၂၀၂၂ ဧပြီလ (၃၀) ရက်နေ့အထိ ကျောင်းသား/သူပေါင်း (၁,၀၀၀) ကျော်သာ လာရောက်အပ်နှံထားသည်ဟု သိရသည်။ ကျောင်းအပ်နှံခြင်းကို မေလ (၁၂) ရက်နေ့အထိ လက်ခံသွားမည်ဟု စစ်ကောင်စီက ထုတ်ပြန်ထားသည်။

နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားဟောင်းများ ကူညီစောင့်ရှောက်ရေးအသင်း (AAPP) ၏ ထုတ်ပြန်ချက်အရ အာဏာသိမ်းပြီးနောက်ပိုင်း ကျောင်းသားကျောင်းသူစုစုပေါင်း အယောက် (၇၀) ခန့် သတ်ဖြတ်ခြင်းခံထားရသည်ဟု သိရသည်။

မွန်ပြည်လူ့အခွင့်အရေးဖောင်ဒေးရှင်းမှ ထုတ်ဝေသည်။

မော်လမြိုင်တွင် စစ်ဆေးရေးတင်းကြပ်၊ လူ့ဂုဏ်သိက္ခာထိခိုက်သည် အထိ စစ်ဆေးမှု ပြုလုပ်နေ

ဇန် ၂၉ ၂၀၂၂

ယခုရက်ပိုင်းအတွင်း မွန်ပြည်နယ် မော်လမြိုင်မြို့ရှိ မြို့ဝင်မြို့ထွက်ဂိတ်စခန်းများတွင် စစ်ကောင်စီတပ်ဖွဲ့ဝင်များက လုံခြုံရေးတင်းကြပ်စွာ ချထားပြီး စစ်ဆေးမေးမြန်းမှုများ ပြုလုပ်လျက်ရှိသည်။ ထိုသို့ စစ်ဆေးမေးမြန်းရာတွင် အစစ်ဆေးခံရသူ၏ လူ့ဂုဏ်သိက္ခာထိခိုက်သည်အထိ ကြမ်းတမ်းစွာ စစ်ဆေးမေးမြန်းလျက်ရှိသည်ဟု ဒေသခံများက ပြောပါသည်။

“အဓိကကတော့ အမျိုးသားတွေကိုတွေ့ရင် အိတ်တွေကို မွှေနှောက်စစ်ဆေးတယ်။ တရားခံကို ဆက်ဆံသလိုမျိုး လေသံမာမာနဲ့ ပြောဆိုမေးမြန်းပြီး စစ်ဆေးတယ်။ ခုတော့ အရပ်ဝတ်နဲ့အင်အား တော်တော်များများ သုံးပြီး မော်လမြိုင်မြို့ပေါ်မှာ လုံခြုံရေးတိုးမြှင့်ထားတယ်” ဟု မော်လမြိုင်မြို့တွင် အလုပ်လုပ်နေသူတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

စစ်အာဏာသိမ်းမှုကို ဆန့်ကျင်သူများက မွန်ပြည်နယ်တွင် လာရောက်တိမ်းရှောင်နေသည်ဟု စစ်ကောင်စီဘက်က သတင်းရရှိထားသဖြင့် ယခုကဲ့သို့လုံခြုံရေးကို တင်းကြပ်ထားသည်ဟု သိရသည်။ ၎င်းပြင် ယခုရက်ပိုင်းတွင်း ပြည်သူ့ကာကွယ်ရေးတပ်ဖွဲ့ဝင် (People Defense Force – PDF) များနှင့် ဆက်နွယ်ပတ်သက်သူများကို မော်လမြိုင်မြို့နယ်တွင် ပိတ်ဆို့ရှာဖွေဖမ်းဆီးနေသည်။

လမ်းဆုံလမ်းခွများနှင့် မြို့ဝင်မြို့ထွက်ဂိတ်စခန်းများတွင် စစ်ဆေးမေးမြန်းမှုကို တင်းကြပ်ထားသည့်အပြင် ဧည့်စာရင်းစစ်ဆေးမှုကိုလည်း နေရာညပါ တင်းကြပ်စွာလုပ်ဆောင်ရန် ပြီးခဲ့သည့်ဇွန်လဒုတိယအပတ်တွင် စစ်ကောင်စီက ညွှန်ကြားခဲ့သည်။

“ အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံးမှာ ဧည့်စာရင်းလာတိုင်ဖို့ ရာအိမ်မှူးက လာပြောသွားတယ်။ လတိုင်း ဧည့်စာရင်းတိုင်ရမယ်လို့လည်း ပြောသွားတယ်။ (ဧည့်စာရင်း) စာရွက်မှာ မိဘတွေရဲ့နာမည်၊ ကိုယ့်နာမည်နဲ့ မှတ်ပုံတင်နံပါတ်တွေ ဖြည့်ရတယ်” ဟု မော်လမြိုင်မြို့နယ်တွင် နေထိုင်သူတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

ဧည့်စာရင်းစစ်ဆေးရာတွင် နေထိုင်သူဦးရေနှင့် အိမ်ထောင်စုစာရင်းတွင်ပါရှိသူ လူဦးရေစာရင်းကို သေချာတိုက်ဆိုင်စစ်ဆေးရန် ရပ်ကွက်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံးများကို ညွှန်ကြားထားသည်ဟု ဆိုသည်။

ဧည့်စာရင်းစစ်ဆေးနေစဉ် သို့မဟုတ် လမ်းဆုံလမ်းခွနှင့် ဂိတ်စခန်းများတွင် စစ်ဆေးမေးမြန်းနေစဉ်အတွင်းထွက်ပြေးခြင်း၊ ပြန်လည်ခုခံခြင်းများ ပြုလုပ်ပါက “ ပစ်ခတ်ဖမ်းဆီးရန် ” စစ်ကောင်စီက အမိန့်ပေးထားသည်။

စစ်တပ်က ကျေးရွာထဲသို့ လက်နက်ကြီး အဆက်မပြတ်ပစ်ခတ်နေသဖြင့် ခလယ်-တံခွန်တိုင်ဒေသခံများ ရှောင်တိမ်းနေရ

ဇွန် ၂၀၂၂

ဗမာ့စစ်တပ်နှင့် ကရင်အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေးတပ်မတော်တို့အကြား တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားလျက်ရှိသော ခလယ်-တံခွန်တိုင်ဒေသ၊ ကြာအင်းဆိပ်ကြီးမြို့နယ်၊ ကရင်ပြည်နယ်တွင် စစ်တပ်က ကျေးရွာများအတွင်းသို့ လက်နက်ကြီးဖြင့် အဆက်မပြတ်ပစ်ခတ်နေသဖြင့် ခလယ်-တံခွန်တိုင်ဒေသခံများ စစ်ဘေးရှောင် ထွက်ပြေးနေရကြောင်း ဒေသခံတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

ပြီးခဲ့သည့်မေလ (၂၉) ရက်နေ့တွင် နန်းသိုင်းထွန်းကျေးရွာရှိ လူနေအိမ်အနီးသို့ လက်နက်ကြီးကျည် ကျရောက်ပေါက်ကွဲသဖြင့် အမျိုးသမီးတစ်ဦး သေဆုံးခဲ့ရပြီး လူငယ်တစ်ဦး ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိခဲ့သည်။ မေလ (၃၀) ရက်နေ့တွင်လည်း စစ်တပ်က လက်နက်ကြီးဖြင့် ထပ်မံပစ်ခတ်နေသဖြင့် ရွာသူရွာသားများ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်နေရသည်။

“ခလယ်-တံခွန်တိုင်တို့ နန်းသိုင်းထွန်းတို့မှာဆိုရွာသားတွေ မရှိတော့ဘူး။ အကုန်ထွက်ပြေးကုန်ပြီ။ မနေ့က လက်နက်ကြီးကျည် ကျပြီးနောက်ပိုင်း ရွာသားတွေက ကြောက်နေကြတာ။ ဒီနေ့လည်း လက်နက်ကြီးသံ ထပ်ကြားရပြန်ပြီဆိုတော့ ရွာသားတွေက မနေရဲတော့ဘူး” ဟု ခလယ်ကျေးရွာမှ အသက် (၆၀) အရွယ် အမျိုးသားတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

ကောင်စီတပ်ဖွဲ့ဝင်များကို ကရင်အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေးတပ်မတော်က မကြာခဏဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်လေ့ရှိပြီး အမှတ် (၃၀၈) အမြောက်တပ်ရင်းက စစ်ကောင်စီတပ်ဖွဲ့ဝင်များကို လက်နက်ကြီးဖြင့် ပစ်ကူပေးလေ့ရှိသည်။ အဆိုပါလက်နက်ကြီးကျည်များသည် ကျေးရွာအတွင်းသို့ ကျရောက်ပေါက်ကွဲသဖြင့် ဒေသခံပြည်သူများ ထိခိုက်သေဆုံးကြရသည်။

“ ကျွန်တော်တို့ဒေသကတော့ ကရင်ဒေသဖြစ်တဲ့ အတွက် ကရင်စစ်ကြောင်းတွေ လှုပ်ရှားသွားလာနေကြတယ်။ ကားနှစ်စီး သုံးစီးနဲ့ အင်အားဆယ်ချီ လှည့်လည်သွားလာနေတာ။ တိုက်ပွဲကလည်း ခဏခဏဖြစ်နေတယ်။ တကယ်လို့ ဗမာစစ်တပ်က ထပ်ပြီးထိုးစစ်ဆင်လာမယ်ဆိုရင် တိုက်ပွဲအကြီးကြီး ဖြစ်ဖို့ ရှိတယ်။ စစ်ဖြစ်ရင်တော့ ပြည်သူတွေက သေချာပေါက် ဒုက္ခရောက်တာပေါ့ဗျာ” ဟု တံခွန်တိုင်ကျေးရွာမှ နာရေးကူညီမှုအသင်းဝင်တစ်ဦးက ပြောပါသည်။

ခလယ်-တံခွန်တိုင်ဒေသတွင် တိုက်ပွဲများ ဆက်လက် ဖြစ်ပွားနေသောကြောင့် ဒေသခံပြည်သူများက လိုင်ကနီစသည့် မွန်ကျေးရွာများဘက်သို့ တိမ်းရှောင်နေကြရပြီး လက်ရှိအချိန်အထိ ဒေသခံပြည်သူ တစ်သောင်းနီးပါး စစ်ဘေးရှောင်နေရကြောင်း သိရသည်။

တံခွန်တိုင်ရဲစခန်းဝင်းအတွင်း တပ်စွဲထားသည့် စစ်

မွန်ပြည်လူ့အခွင့်အရေးဖောင်ဒေးရှင်းမှ ထုတ်ဝေသည်။

စက်သုံးဆီဈေးနှုန်း အဆမတန်မြင့်တက်လာသည့်အတွက် ဆိုင်ကယ်အငှားယာဉ်မောင်းများ အခက်တွေ့

ဇွန် ၆၊ ၂၀၂၂

အာဏာသိမ်းပြီးတစ်နှစ်ကျော်အကြာတွင် စက်သုံးဆီဈေးနှုန်းများ အဆမတန်မြင့်မားလာသည့်အပြင် စက်သုံးဆီ ပြတ်လပ်မှုများလည်း ဖြစ်ပေါ်လာသဖြင့် မွန်ပြည်နယ် မြို့အသီးသီးရှိ ဆိုင်ကယ်အငှားယာဉ်မောင်းများအနေဖြင့် အကြပ်အတည်း တွေ့ကြုံနေရကြောင်း သိရသည်။

အာဏာမသိမ်းမီအချိန်တွင် စက်သုံးဆီဈေးနှုန်းမှာ (၁) လီတာလျှင် (၄၄၀)ကျပ် ရှိခဲ့ရာမှ အာဏာသိမ်းပြီး (၁)နှစ်ကျော်အကြာတွင် (၁) လီတာလျှင် ကျပ် (၂,၀၀၀) ကျော်အထိ မြင့်တက်လာခဲ့သည်။

“အရင်ကဆို ကျိုက်မရောကနေ မော်လမြိုင်အထိကို (၂,၅၀၀) ပေးရင်တောင် လိုက်(ပို့)နိုင်တယ်။ ဆီ (၃,၀၀၀) ဖိုးဆို တစ်ရက်နီးပါး မောင်းလို့ရတယ်။ ခုလက်ရှိမှာတော့ ဆီဈေးက (၂,၂၅၀) ထိ တက်သွားတယ်။ ကျိုက်မရောကနေ မော်လမြိုင်ဆို (၆,၅၀၀) ပေးမှ သွားနိုင်တော့မယ် ” ဟု ဆိုင်ကယ်အငှားယာဉ်မောင်းတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

စက်သုံးဆီဈေးနှုန်း မြင့်တက်လာသည့်အတွက် တစ်ရက်လျှင် အမြတ်ငွေ (၆,၀၀၀) ခန့်သာ ရရှိနေပြီး အချို့ရက်များ

တွင် တစ်ရက်လျှင် အမြတ်ငွေ (၂,၀၀၀) ခန့်သာ ရှာဖွေနိုင်သဖြင့် စားဝတ်နေရေးခက်ခဲလာကြောင်း အငှားယာဉ်မောင်းများက ပြောပါသည်။

“ခုဆို ရွာကနေ မော်လမြိုင်တက်ဖို့ ဆိုင်ကယ်ကို ဆီအပြည့်ဖြည့်မယ်ဆိုရင် တစ်သောင်းခွဲ (၁၅,၀၀၀) လောက်ကုန်မယ်။ စက်သုံးဆီကလည်း ရွှေဈေးလိုပဲ တက်ပြီးရင်းတက်နေတယ်။ အလုပ်မရှိရင် ဘယ်မှမသွားရဲဘူး” ဟု သံဖြူဇရပ်မြို့နယ်မှ အမျိုးသမီးတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

ကမ္ဘာ့ရေနံဈေးနှုန်း မြင့်တက်လာသည့်အပြင် စစ်ကောင်စီက အမေရိကန်ဒေါ်လာနှင့် စက်သုံးဆီဖြန့်ဖြူးရေးကို ထိန်းချုပ်နေမှုတို့ကြောင့် စက်သုံးဆီအပြင် အခြားသော အခြေခံစားသောက်ကုန်များလည်း ဈေးနှုန်းမြင့်တက်လျက်ရှိသည်။

“တစ်နေ့ဟင်းချက်ဖို့ဆို (၈,၀၀၀) နီးပါးလောက် ကုန်တယ်။ ဒီနှစ်တော့ စားဖို့တောင် မနည်းရုန်းကန်ရမှာ” ဟု ကျိုက်မရောမြို့နယ်မှ အမျိုးသမီးတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

နိုင်ငံရေးမတည်ငြိမ်သဖြင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးစနစ် ပျက်စီး

မေ ၂၀၊ ၂၀၂၂

နေကြရသည်။

စစ်တပ်က အာဏာသိမ်းပြီးနောက်ပိုင်း ဖြစ်ပေါ်လာသော နိုင်ငံရေးမတည်ငြိမ်မှုကြောင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးစနစ် ပျက်စီးသဖြင့် လုပ်ငန်းထိခိုက်နစ်နာရကြောင်း မွန်ပြည်နယ်ကုန်သည်အသိုင်းအဝိုင်းက မွန်လူထုအသံကို ပြောပါသည်။

အခြေခံစားသောက်ကုန်များနှင့် လျှပ်စစ်ပစ္စည်းများ၏ ဈေးနှုန်းများ မတည်ငြိမ်မှုကြောင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရာတွင် ဆုံးရှုံးမှုများ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။

“ဒီနေ့ ပစ္စည်း (၁၀) သိန်းဖိုး ဝယ်ရင်းလိုက်တယ်ဆိုပါစို့။ အဲဒါကို ရောင်းချပြီးတော့ နောက်တစ်ပတ်ကျ ထပ်ပြီးသွား ဝယ်ရင် အဲဈေးမရတော့ဘူး။ ကိုယ့်အိတ်ထဲက စိုက်ပြီး ဝယ်ရတယ်။ နိုင်ငံရေးအခြေအနေမကောင်းတော့ ကုန်ပစ္စည်းဈေးနှုန်းတွေလည်း မတည်ငြိမ်တော့ဘူး” ဟု မုဒုံမြို့နယ်မှ လျှပ်စစ်ပစ္စည်းဆိုင်ပိုင်ရှင်တစ်ဦးက ပြောပါသည်။

သယ်ယူပို့ဆောင်စရိတ် ကြီးမားခြင်း၊ ငွေကြေးတန်ဖိုး မတည်ငြိမ်ခြင်းအပြင် လုံခြုံရေးအရပါ စိုးရိမ်ပူပန်မှု ရှိနေခြင်းတို့ကြောင့် ကုန်သည်အများစုမှာ အကျိုးအမြတ်ကို မကြည့်နိုင်ဘဲ လုပ်ငန်းမပိတ်သိမ်းရရေးအတွက်သာ အားတင်းပြီးလုပ်ကိုင်

“ဒီခေတ်မှာတော့ စီးပွားဖြစ်လုပ်လို့မရတော့ဘူး။ ကိုယ့်လုပ်ငန်း မရပ်သွားဖို့ ဆက်လည်ပတ်နိုင်ဖို့ပဲ ထိန်းသိမ်းပြီးလုပ်သွားနေရတယ်။ လုပ်ငန်းသစ်ထောင်တဲ့သူတွေလည်း မကြာပါဘူး၊ ပြန်ပိတ်လိုက်ရတာပဲ” ဟု မော်လမြိုင်မှ ကားဆိုင်ကယ်အပိုပစ္စည်းအရောင်းဆိုင်တစ်ခုမှ ဆိုင်ပိုင်ရှင်တစ်ဦးက ပြောပါသည်။

ဈေးကွက်မတည်ငြိမ်မှုကြောင့် ကုန်ပစ္စည်းများကို အခြေအနေကြည့်ပြီး နေ့စဉ်နှင့်အမျှ ဈေးနှုန်းပြောင်းလဲပြီး ရောင်းချနေရသည်။

“ကြိုးတစ်ခွေဆို အရင်က (၇၀,၀၀၀) ကျော်ကျော် ပေးရတယ်။ အခုဆို တစ်သိန်းခွဲ နှစ်သိန်းနီးပါး ဖြစ်သွားပြီ။ (အရင် (၇၀,၀၀၀) နဲ့ ဝယ်တာကို အမြတ်တင်ပြီး တစ်သိန်းနဲ့ ရောင်းလိုက်တယ်ဆိုပါစို့) အရင် (၇၀,၀၀၀) နဲ့ ကြိုးခွေကိုပဲ (တစ်သိန်းနဲ့) ခု ဝယ်လို့မရတော့ဘူး။ အဲလိုဆို ကိုယ့်အိတ်ထဲက ထပ်စိုက်ရပြန်တာပဲ။ ခုက အဲဒီလို ဖြစ်နေတယ်” ဟု မုဒုံမြို့မှ ဆိုင်ပိုင်ရှင်က ပြောပါသည်။

မွန်ပြည်လူ့အခွင့်အရေးဖောင်ဒေးရှင်းမှ ထုတ်ဝေသည်။

မွန်ပြည်လူ့အခွင့်အရေးတော်ပုံစာရင်း

မွန်ပြည်လူ့အခွင့်အရေးတော်ပုံစာရင်းကို လူမှု၊ ဗုဒ္ဓ၊ လူ့အခွင့်အရေးနှင့် ပတ်သက်သည့် ဒီမိုကရေစီရေးရာကို အားပေးအားပေးရန်
သော မကွာလီသောအဖွဲ့၏ ထောက်ပံ့မှုများနှင့် မွန်လူထုပေါင်းသင်းများနှင့် လူငယ်များ စုပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ပြုစုသည့်
ပြန်ဟောနိုင်ငံတွင် ဒီမိုကရေစီရေးရာ ထွန်းကားရေး၊ လူ့အခွင့်အရေး၊ ချစ်ခင်ရေးနှင့် စစ်မှန်သောငြိမ်းချမ်းရေး၊ ပေါ်ပေါက်လာရေးတို့ကို
အဓိကရည်ရွယ်ချက်ဖြင့်ထားပြီးကာ ထူထောင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ မွန်ပြည်လူ့အခွင့်အရေးတော်ပုံစာရင်းသည် အကျိုးအမြတ်မယသော
လူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့အစည်းဖြစ်ပြီး အဖွဲ့ဝင်များအားလုံးသည် တူညီသော မွန်လူမျိုးအုပ်စုတိုင်းကို တူညီသော အလေးအမြင်များဖြင့်
တုံ့လက်ခံကြသော အစားအနာမရှိအသိများ ဖြစ်သည်။ မွန်လူမျိုးနှင့် ပြန်ဟောနိုင်ငံတော်တိုင်းအသေးများမှ လူ့အခွင့်အရေး အကြမ်း
မနာများကို မောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်းဖြင့် ပြန်ဟောနိုင်ငံတွင် ဒီမိုကရေစီရေးရာ ထွန်းကားလာရေးနှင့် အသေးစိုက်ရာ ဟိုက်ဖက်သော လူ
အခွင့်အရေးအဖွဲ့တစ်ဖွဲ့အဖွဲ့ဖြင့် ကျရာလက်ခံကို ထပ်မံထောင်လွှက်နိုင်သည်။ ပြန်ဟောနိုင်ငံတွင် မြှင့်တင်လာသော အချိန်အဟန့်ဖြင့်
ပေါ်ပေါက်လာရေးနှင့် လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ သဘာဝအချက်အလက်များ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းနှင့် အစီရင်ခံစာများ ထုတ်ဖော်ခြင်းဖြင့် တွန်း
အား ပေးလွှတ်နိုင်သည်။ မွန်လူထုအသံဟူသော လူ့အခွင့်အရေးတော်ပုံစာရင်းကို ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေလွှတ်နိုင်ပြီး လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ
အစီရင်ခံစာ များကိုလည်း အစီရင်ခံစာများ ထုတ်ဝေလွှတ် ခြင်းသည်

ပန်းတိုင်
နိုင်ငံသားအားလုံး လူ့အခွင့်အရေးကို အပြည့်အဝ ခုခံစားနိုင်ရေးရန်

- ရည်ရွယ်ချက်
- (၁) လူ့အခွင့်အရေးနှင့် ပတ်သက်သော သတင်းအချက်အလက်များ ပြည့်လုံလှလှထည့်ကြ၊ ပိုမိုပုံနှိပ်ဖို့နိုင်ရေးရန်
 - (၂) လူ့အခွင့်အရေးနှင့် ပတ်သက်ပြီး ပြည့်လုံစွာအားကို ပညာပေး ချီးမွမ်းရန်
 - (၃) လူ့အခွင့်အရေးနှင့် ပတ်သက်သည့် လုပ်ရပ်များတွင် ပြည့်လုံမှုနှင့် ပူးပေါင်းပါဝင်လာရေးရန်

စာတိသ္မိတ်ဆွေများထံမှ ရေဒ်ဒါကြံပြုစာ တောင်းခံခြင်း

မှီခိုခင်လေးစားအပ်ပါသော စာမတ်သမိုက်လေးများအင်များ

ပြန်ဟောနိုင်ငံ လူ့အခွင့်အရေးကို ကာကွယ်မြှင့်တင်ရန် ရည်ရွယ်ပြီး မွန်ပြည်လူ့အခွင့်အရေးတော်ပုံစာရင်းမှ လူ့အခွင့်အရေးတော်ပုံစာရင်း
ကို ထုတ်ဝေလွှတ်နိုင်သည်။ သတင်းအချက်အလက်များနှင့် ပတ်သက်ပြီး တိကျသောအချက်အလက် အကြိုက်ကြိုက် အထက်ထက် စိတ်အ
ကင်းရှင်းနှင့် အောင်မြင်မှုများဖြင့် အချိန်များကုန်ကြသည်။ မြန်မာနိုင်ငံက စာတိသ္မိတ် သမိုက်လေးများအဖွဲ့ဖြင့် မှားယွင်းပေးကြောင်း
မွန်ပြည်လူ့အခွင့်အရေးတော်ပုံစာရင်းမှ ပရိုဂျက်အင်ပါယာသည် ကျွန်ုပ်တို့ထံသို့ ဝေငှခံစားကြိုခွင့်များ ပေးပို့လိုက်ခြင်းပေး စာမတ်များအား
ထက်ခံရသူ တုံ့လက်ခံခြင်းပေး အောက်ပါမိလိပ်စာအတိုင်း တိပ်မူပြီး ပေးပို့ဝေတန်းနိုင်ပါသည်။

ဦးစာစာစာအဖွဲ့ကြို
မိမိတို့အား
မွန်ပြည်လူ့အခွင့်အရေးတော်ပုံစာရင်း